

TALO *Juhani Styrman* PERUSKALLIOLLA VUODESTA 1924

AS OY
AGRIKOLANKATU 7

TALO *Juhani Styrman*
PERUSKALLIOLLA
VUODESTA 1924

AS OY
AGRIKOLANKATU 7

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe 5

Historia katsoo meitä 7

1920-luku - moderni vuosikymmen 9

Agricolankatu - Kallion sydämessä 11

Kortteli 335 15

Uudisrakennus tontille numero 7 17

Jouluksi kotiin eli 950 000 tiiltä 19

Kaikenlaista harmia 22

Rakentajat 23

"Hoidetaan kaikki yhteistä omaisuutta, niin kuin omaa" 25

Talon musta kirja kieltää ja ohjeistaa 27

Asiallista arjen arkkitehtuuria 30

Porrashuoneet 34

Rakennusmestari Uno Valhelm 36

Portaalista kodin turvaan 38

Turun Kaakelitehtaan kaakeliuuneilla lämpöä asuntoihin 41

Jätehuolto 45

Haudan lepoon 46

1930-luku 47

Hyviä vuosia talossa 48

Kieltolaki ja järjestysmiehet 50

Levykeskuksen tarina 52

Agricolankatu vai Agricolankatu? 54

Maalari ja keksijä August Sorri 55

Agricolankadun pommitus 56

1940-luku 58

Elämää ennen sotaa ja sodan jälkeen 59

Kohtalo olkoon suosiollinen 60

1950-luku 62

Olympialaisia odotellessa ja elämää 1950-luvulla 63

1960-luku 65

Kaukolämpöön 66

Markat penneiksi 67

Asunto-osakeyhtiö 68

Isännöinti 69

1970-luku 70

Rutinaa -ja pauketta 71

Episodi nimeltä Helsinki Televisio 73

Osuuskauppasuunnitelmia 74

1980-luku 74

Palkittu piha 77

Asukasmuistelu 1980-luvulta (Kersti Juva) 78

Asukastoimintaa 79

Keppi-Matti ja runomies 82

1990-2000-luku 84

Kotikatu 87

Viimeinen talonmies 88

Hissit 89

Putkiremontti 91

Asukasmuisto 2000-luvun alkupuolelta (Jouni K. Kemppainen) 92

Trendikäs Kallio 93

Korona ja korttelikonserdit 94

Sata vuotta sovussa ja yhteisymmärryksessä 95

Lähteitä ja kirjallisuutta 96

Liite: Lista ensimmäisten osakkaiden ammattinimikkeistä alkuperäisen
osakeluettelon mukaan. 97

Kuvien lähteet 98

© 2024 Juhani Styrman/ As Oy Agrikolankatu 7

ISBN: 978-952-80-8203-3

KANSIEN KUVAT

Helisingin kaupunkin museo,
Nina Jansson & Juhani Styrman

TAITTO

Nicolas Schevin

KUSTANTAJA

BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

VALMISTAJA

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ESIPUHE

Asunto-osakeyhtiö Agrikolankatu 7:n asukkailla on ollut pitkään toive koota talon historiikki, ja talon täyttäessä sata vuotta vuonna 2024 se vihdoinkin on saatu koottua. Ensimmäinen maininta historiikin kirjoittamisesta on vuodelta 1974, jolloin talo täytti 50 vuotta, mutta ilmeisesti hanke jäi tuolloin toteutumatta.

Syksyllä 2023 talon hallituksessa tehtiin päätös ottaa yhteyttä kalliolaiseen tietokirjailija ja kaupunkioipas Juhani Styrmaniin. Hänen johdolla työ käynnistyi.

Taloyhtiöllä on hyvin säilynyt arkisto vuodesta 1923 lähtien. Kansioiden, mappien ja pölyisten asiapapereiden läpikäyminen oli antoisaa vaikkakin aikaa vievää. Arkistomateriaalin ansiosta tähän historiikkiin on ollut mahdollista kirjata suoria lainauksia eri vuosien toimintakertomuksista ja muusta aineistosta.

Historiikki on kunnianosoitus niille muurareille, rappareille ja eri alojen ammattilaisille, jotka rakensivat talon omaksi asuintalokseen sata vuotta sitten. Samalla julkaisulla osoitetaan arvostusta talon hallinnossa vuosien aikana vastuuta ottaneille.

Työn loppuunsaattamisesta on syytä kiittää erityisesti tekstin kirjoittajaa Juhani Styrmania ja taittajaa Nicolas Scheviniä sekä talon pitkäaikaisia asukkaita Hannu Jalavaa, Arja Korhosta, Reijo Korhosta ja Kirsti Pasasta. Lisäksi kiitämme niitä entisiä ja nykyisiä talon asukkaita, jotka ovat kertoneet muistojaan sekä luovuttaneet valokuviaan ja omaa taloyhtiöön liittyvää aineistoaan historiikkityötä varten.

Helsingissä 20.3.2024

Taloyhtiön hallitus

HISTORIA KATSOO MEITÄ

Kaupunki on täynnä tarinoita, ja sen talot ovat osa näitä kertomuksia. Ne eivät ole mykkiä. Talojen tarinat ovat läsnä niiden rakenteissa, materiaaleissa sekä arkkitehtien ja rakentajien käsien jäljissä. Talojen asukkaat jättävät puolestaan omia muistijälkiään niiden olemukseen. Rakennukset puhuvat meille arkkitehtuurin ja historioidensa kautta.

Talot ovat persoonallisuuksia, joita voimme kunnioittaa, samalla tavoin kuin niiden asukkaita. Talot ovat se kehys, jonka seinien sisälle ja kattojen alle rakentuvat taloyhteisöt – talot ja niiden asukkaat kuuluvat yhteen.

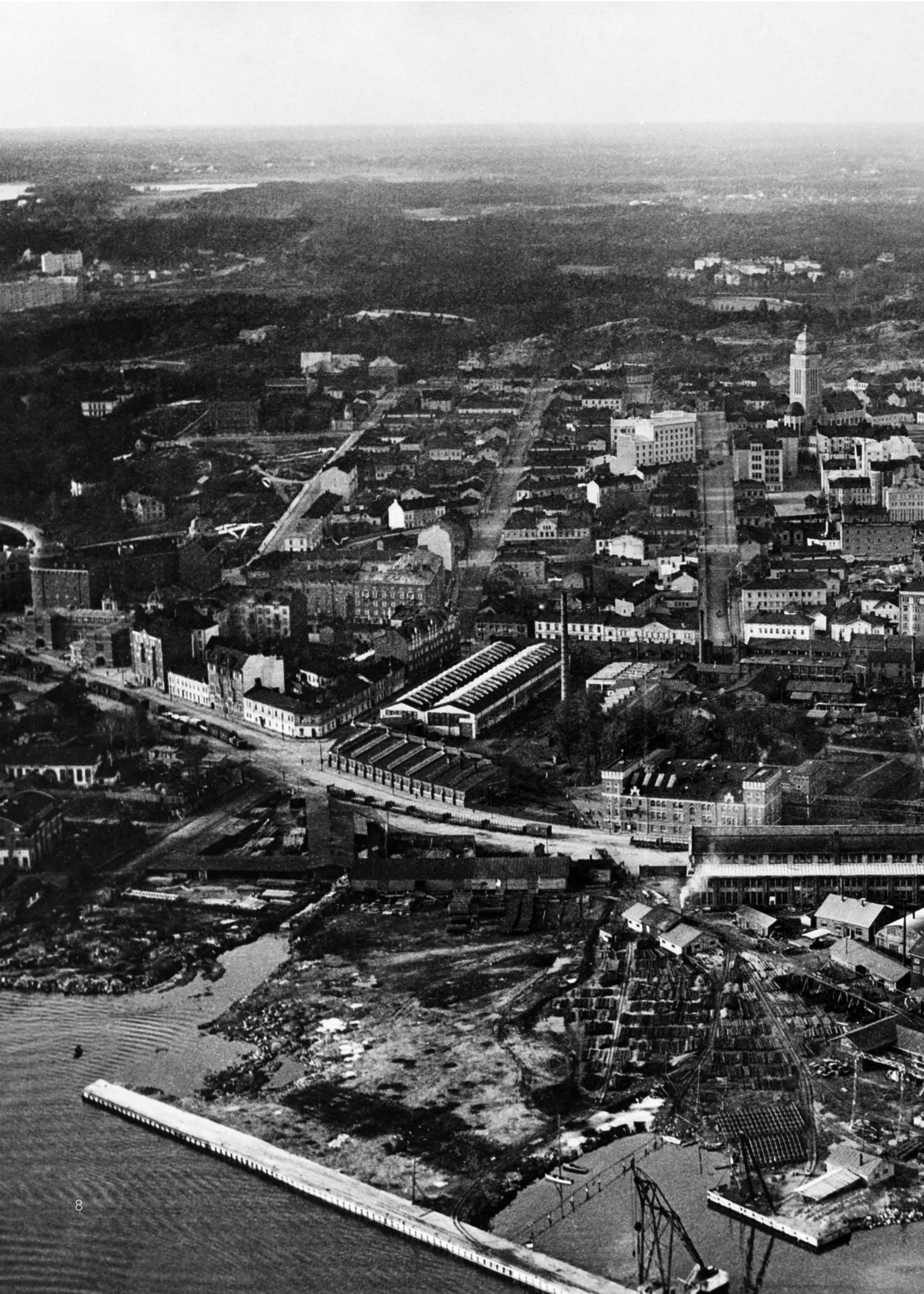
Talohistoriikkien kautta voi avautua myös laajempi aikaikkuna, josta voi havainnoida rakentamisen ja asumisen historiaa sekä sen muutoksia. Samalla voi nähdä heijastuksia siitä, kuinka kaupunkielämä ja yhteiskunta ovat vuosikymmenten saatossa muuttuneet ja kehittyneet.

Tämän historiateoksen tavoite on kertoa eri näkökulmista Agricolankatu 7:n historiasta: Miten ihmiset ovat asuneet eri aikakausina talossa ja samalla muodostaneet oman yhteisönsä ja miten yhteiskunta on muuttunut sadan vuoden aikana.

Toivottavasti tämä teos vahvistaa talon asukkaiden tuntemusta siitä, että he kuuluvat arvokkaaseen taloyhteisöön ja voivat olla ylpeitä sen menneisyydestä. Rakennusten historiassa ja arkkitehtuurissa ovat läsnä edelliset sukupolvet, meidän juuremme, yhteinen historiamme.

Helsingin Kalliossa maaliskuussa 2024

Juhani Styrman

1920-LUKU – MODERNI VUOSIKYMMEN

Kun 1920-luku alkoi, takana olivat ensimmäinen maailmansota, Venäjän vallankumous ja Suomen väkivaltainen sisäinen väliselvittely. Maailmalla 20-luku muistetaan iloisena vuosikymmenenä, mutta Suomen kansakuntaa varjostivat vielä sisällissodan tapahtumat. Raskaan vuosikymmenen jälkeen nuori itsenäinen Suomi katsoi kuitenkin luottavaisesti tulevaisuuteen. Talous nousi vähitellen korkeasuhdanteeseen.

Yhteiskunta alkoi modernisoitua. Elinkeinoelämää kehitettiin ja kansallista kulttuuria sekä identiteettiä pyrittiin vahvistamaan, samalla haluttiin olla myös osa Eurooppaa. Uutta modernia aikakautta oli Suomen Yleisradio, joka aloitti radiotoiminnan vuonna 1926. Iso yhteiskunnallinen asia oli myös vuonna 1921 voimaan astunut oppivelvollisuuslaki.

Asuntorakentamisen tahti oli kiivasta. Arkkitehtuuriin oli rantautunut Suomeen Euroopan ja Ruotsin kautta uusi arkkitehtuurityyli, jota kutsuttiin 1920-luvun klassismiksi. Näissä tunnelmissa ryhdyttiin suunnittelemaan isoa kivitaloa Agricolankadun varrelle tontille numero 7.

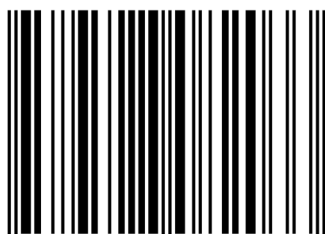

Agricolankatu 7 - Satavuotias kivitalo Kallion sydämessä

Kun 1920-luku alkoi, nuori itsenäinen Suomi katsoi luottavaisesti tulevaisuuteen. Asuntorakentamisen tahti oli myös kiivasta. Arkkitehtuuriin oli rantautunut Suomeen Euroopan ja Ruotsin kautta uusi arkkitehtuurityyli, jota kutsuttiin 1920-luvun klassismiksi. Näissä tunnelmissa ryhdyttiin suunnittelemaan isoa kivitaloa Agricolankadun varrelle tontille numero 7.

Tämä historiateos kertoo eri näkökulmista satavuotiaan Agricolankatu 7:n historiasta: Miten ihmiset ovat asuneet eri aikakausina talossa ja samalla muodostaneet oman yhteisönsä ja miten yhteiskunta on muuttunut sadan vuoden aikana. Samalla voi nähdä heijastuksia siitä, kuinka kaupunkielämä ja yhteiskunta ovat vuosikymmenten saatossa muuttuneet ja kehittyneet.

Juhani Styрман on kulttuurialan freelancer, joka on aikaisemmissa teoksissaan Kivitalojen Kallio – Kiviarkkitehtuurin historia itäisessä kantakaupungissa (2023) ja Kirjava Kallio (2024) tutkinut kiviarkkitehtuurin historiaa Helsingin itäisessä kantakaupungissa. Styрман työskentelee myös kaupunkioppaana ja pyörittää Kallion kävelyfestivaalia, joka on maailman ensimmäinen ja vanhin kävelytapahtuma.

ISBN 978-952-808-203-3